

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Den Haag

Directie Juridische Zaken
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-2042765536-25

Bijlage(n)

2

Datum 27 november 2019

Betreft Vertrouwelijk delen van aanvullend onderhandelingsmandaat toetreding-
EU EVRM en Juridische analyse Europese Commissie

Geachte voorzitter,

De commissie voor Europese zaken heeft op 8 oktober 2019 een brief gestuurd over de beantwoording van het toezeggingenrapport.¹ In deze brief vraagt de Commissie of en op welke wijze de opstelling van de Nederlandse regering het proces van toetreding kan faciliteren en versnellen. Tevens verzoekt de commissie om de juridische analyse van de Europese Commissie te kunnen ontvangen op grond van de toezegging met nummer T02584.

Daarnaast hebben de leden van de fractie van de PVV en FVD naar aanleiding van de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad 7 en 8 oktober 2019² nog enkele nadere vragen gesteld.

De leden van de fractie van de PVV verwijzen naar de paragraaf 5 in de geannoteerde agenda over de toetreding van de EU tot het EVRM, waarin op p. 5 het volgende wordt medegedeeld:

“De Commissie heeft hier gehoor aan gegeven en voorstellen gedaan voor mogelijke oplossingen voor de bezwaren van het EU-Hof. Het Voorzitterschap heeft op grond daarvan een voorstel gedaan voor onderhandelingsrichtsnoeren – ter aanvulling op het in 2010 vastgestelde onderhandelingsmandaat – op grond waarvan de onderhandelingen met de Raad van Europa hervat kunnen worden. Daarnaast heeft het voorzitterschap ook een lijst elementen voorgesteld waar interne regels tussen de Unie en de lidstaten over moeten worden vastgesteld om de toetreding te faciliteren. Het Voorzitterschap voorziet vaststelling van de voorgestelde aanvullende onderhandelingsrichtsnoeren tijdens de JBZ-Raad van 7 oktober a.s. en vraagt de Raad ermee in te stemmen dat de onderhandelingen op basis daarvan hervat zullen worden. Daarnaast stelt het voorzitterschap voor dat op Raadswerkgroep niveaubesprekingen over de interne regels gevoerd worden, parallel aan de onderhandelingen die in Raad van Europa verband worden gevoerd. Het kabinet is voorstander van een zo snel mogelijke toetreding van de

---

¹ Brief van 8 oktober 2019 (kenmerk 165291.08.1u), Kamerstukdossier 35000 V.

² Kamerstukken I, 2019-2020, 32317, KI.

EU tot het EVRM en kan instemmen met het hervatten van de onderhandelingen hierover."

De leden van de PVV hebben verzocht om alle documenten hieromtrent te ontvangen. Daarnaast vragen de leden het kabinet nader te beargumenteren op welke gronden het kabinet de voorstellen voor de onderhandelingsrichtsnoeren en de voorstellen voor de mogelijke oplossingen onderschrijft.

Onze Referentie
BZDOC-2042765536-25

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van bovengenoemde vragen en bedank ik de leden van de commissie Europese zaken voor hun betrokkenheid op dit terrein.

Het kabinet is voorstander van toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Het toetredingsproces van de EU loopt zoals bekend aanzienlijke vertraging op naar aanleiding van advies 2/13 van het Hof van Justitie in 2014, waarin het Hof heeft geoordeeld dat het ontwerpverdrag op meerdere punten onverenigbaar is met het Unierecht.

Het kabinet is verheugd dat er – na bijna vijf jaar stilstand in het toetredingsproces – weer voortgang is. Het kabinet is van mening dat de vastgestelde aanvullende onderhandelingsrichtsnoeren tegemoet komen aan de bezwaren van het EU-Hof in advies 2/13 en steunt het spoedig hervatten van de onderhandelingen op basis daarvan, zodat nu ook getoetst kan worden of de door de Unie gewenste wijzigingen in de concept-toetredingsovereenkomst acceptabel zijn voor de niet EU-lidstaten binnen de Raad van Europa. Deze onderhandelingen zullen naar verwachting in de eerste helft van 2020 van start gaan. Daarnaast steunt het kabinet de voorzetting van bespreking van de benodigde EU-interne regels (om de toetreding te faciliteren).

Wat betreft het verzoek van uw Kamer om de desbetreffende documenten te ontvangen kan het kabinet aangeven dat de aanvullende onderhandelingsrichtsnoeren en de lijst met elementen voor EU-interne regels gerubriceerd zijn omdat openbaarmaking de onderhandelingspositie van de Unie kan schaden. Ook de juridische analyse van de Commissie, die ten grondslag ligt aan de vastgestelde onderhandelingsrichtsnoeren, is vertrouwelijk. Aangezien deze documenten op dit moment niet publiek kunnen worden gedeeld, legt het kabinet deze documenten vertrouwelijk aan de Kamer voor conform de geldende afspraken voor het ter inzage leggen van restreint documenten.

Gelet op het hoge technische gehalte van deze stukken, bied ik de commissie voor Europese Zaken een besloten ambtelijke technische briefing aan om de oplossingen voor de bezwaren die het EU-Hof in advies 2/13 naar voren heeft gebracht nader toe te lichten. Indien u hier prijs op stelt, kan deze briefing begin volgend jaar verzorgd worden wanneer er ook meer zicht is op het aanstaande onderhandelingsproces met de Raad van Europa.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Stef Blok